

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 02.10.2023, klo 09:00 - 11:58

Paikka Teams

Käsitellyt asiat

- § 62 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 63 Pöytäkirjantarkastajat**
- § 64 Läsnäolo- ja puheoikeudet**
- § 65 Paperittomien sosiaali- ja terveydenhuolto**
- § 66 Asiakslähtöisyyden koulutus- ja valmennuskokonaisuus**
- § 67 Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös ja omavalvonta**
- § 68 Pirkanmaan hyvinvointialueen IKI2035 -ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelmaluonnos**
- § 69 Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisten asumispalvelujen selvitys**
- § 70 Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen kehittämisen selvitys**
- § 71 Asiakkuus- ja laatujaoston kokousaikataulun muutos**
- § 72 Muut asiat**
- § 73 Tiedoksi merkittävät asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Anna Kontula, puheenjohtaja
Hanna Holma, 1. varapuheenjohtaja
Reeta Ahonen
Aila Dünder-Järvinen
Arto Haveri
Perttu Jussila, poistui 11:06
Joni Kumlander
Merja Litmanen
Henrik Löfberg
Pasi Viitasalo
Lisa Wesin

Muut saapuvilla olleet

Emilia Tomminen, Hallintoassistentti, sihteeri
Marika Järvinen, Asiakaspalvelun kehittämispäällikkö
Taru Kuosmanen, Sosiaali- ja terveysjohtaja
Kirsi Sario, Projektipäällikkö
Arto Ranta, Strategiajohtaja
Tuukka Salkoaho, Integraatiojohtaja
Moona Merikallio, Asiantuntijalääkäri, poistui 09:24
Sirpa Vallittu-Corell, Suunnittelija, saapui 09:24, poistui 09:42
Martti Honkala, Kehittämispäällikkö, poistui 10:00
Päivi Tryyki, Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjajohtaja, saapui 09:58, poistui 11:10
Elena Anttila, Sosiaalityön johtaja, saapui 11:11, poistui 11:41

Allekirjoitukset

Anna Kontula
Puheenjohtaja

Emilia Tomminen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

03.10.2023

03.10.2023

Lisa Wesin
Pöytäkirjantarkastaja

Arto Haveri
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 5.10.2023

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 62

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosäännön 132 §:n mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Hallintosäännön 125 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista asiakkuus- ja laatujaoston kokoukseen 2.10.2023 on toimitettu sähköisesti 27.9.2023. Esityslista liitteineen on tallennettu sähköiseen kokoustyötilaan (Pirre) 27.9.2023 sekä julkaistu yleisessä tietoverkossa 27.9.2023.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös

Todettiin kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 63

Pöytäkirjantarkastajat

Hallintosäännön 144 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimitilin ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Vuorossa ovat Lisa Wesin ja Arto Haveri. Varalla Hanna Holma ja Aila Dünder-Järvinen.

Päätös

Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Lisa Wesin ja Arto Haveri. Varalla Hanna Holma ja Aila Dünder-Järvinen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 64

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksessa.

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 65 ajaksi asiantuntijalääkäri Moona Merikalliolle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 66 ajaksi suunnittelija Sirpa Vallittu-Corellille.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 67 ajaksi kehittämisspällikkö Martti Honkalalle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 68-69 ajaksi ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjajohtaja Päivi Tryykille.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 70 ajaksi sosiaalityön johtaja Elina Anttilalle.

Päätös

Asiakkuus- ja laatujaosto päätti

- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 65 ajaksi asiantuntijalääkäri Moona Merikalliolle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 66 ajaksi suunnittelija Sirpa Vallittu-Corellille.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 67 ajaksi kehittämisspällikkö Martti Honkalalle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 68-69 ajaksi ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjajohtaja Päivi Tryykille.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 70 ajaksi sosiaalityön johtaja Elina Anttilalle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 65

Paperittomien sosiaali- ja terveydenhuolto

23230/2023

Liitteet

1 Paperittomien terveyspalvelut

Paperittomien sosiaali- ja terveydenhuolto

Suomessa oleskelee henkilöitä, joiden oikeus julkisiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin on rajattu. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta, heistä käytetään yleisnimitystä paperittomat henkilöt. Paperittomilla henkilöillä tarkoitetaan useita eri henkilöryhmiä, joilla on erilaisia palvelutarpeita. Paperittomilla henkilöillä on Suomessa oikeus kiireelliseen ja tietyin ehdoin välttämättömiin terveydenhuollon palveluihin.

Alustuksen paperittomien sosiaali- ja terveydenhuollosta pitää Moona Merikallio (yleislääketieteen erikoislääkäri, paperittomien asiantuntijalääkäri).

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä tiedoksi alustuksen paperittomien sosiaali- ja terveydenhuollosta.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana asiantuntijalääkäri Moona Merikalliota, joka poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Esitys aiheesta pykälän liitteenä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 66

Asiakslähtöisyyden koulutus- ja valmennuskokonaisuus

667/2022

Valmistelijat / lisätiedot:

Sirpa Vallittu-Corell, ASIAKASPALVELUSUUNNITTELIJA, sirpa.vallittu-corell@pirha.fi
Marika Järvinen, ASIAKASPALVELUN KEHITTÄMISPÄÄL, marika.jarvinen@pirha.fi

Liitteet

1 Asiakaskokemuksen ja osallistumisen koulutus- ja valmennuskokonaisuus 02102023

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian mukainen tavoite on: Osallistuminen palveluiden kehittämiseen on helppoa ja osa henkilöstön sekä asukkaiden arkea. Toimeenpano-ohjelman mukaisesti luodaan rakenteita, jotka edistävät asiakaskokemuksen ja osallistumisen kehittämistä Pirkanmaan hyvinvointialueella.

Henkilöstölle suunnatun koulutus- ja valmennuskokonaisuuden avulla lisätään ymmärrystä asiakaskokemuksesta ja osallistumisesta, opitaan selkeyttämään asiakkaan palvelupolkua sekä parantamaan palveluiden ymmärrettävyyttä ja saavutettavuutta. Kokonaisuuden avulla lisätään yhteiskehittämisen taitoja. Yhteiskehittämisessä ovat mukana sekä asiakkaat että henkilöstö. Yhdessä kehitetyt palvelut vastaavat paremmin asiakkaiden tarpeisiin ja lisäävät henkilöstön työssä viihtyvyyttä.

Koulutus- ja valmennuskokonaisuuden pohjana on vuonna 2021 Tähtisairaala-yhteistyössä luotu alustava konsepti. Konseptia on kehitetty edelleen vastaamaan Pirkanmaan hyvinvointialueen tavoitteita. Se sisältää viisi asiakslähtöisyyden teemaa ja kolme osaamisen tasoa, jotka huomioivat aiheen laajuuden sekä eri kohderyhmät. Tieto-taso lisää koko henkilöstön tietoa ja yhteistä ymmärrystä asiakslähtöisyydestä, Taito-taso antaa mahdollisuuden syventää osaamistaan eri teemoissa ja Soveltamisen-taso antaa osaamista ja välineitä toiminnan kehittämiseen.

Asiakslähtöisyyden koulutus- ja valmennuskokonaisuutta esittelee suunnittelija Sirpa Vallittu-Corell.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä tiedoksi asiakslähtöisyyden koulutus- ja valmennuskokonaisuuden.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana suunnittelija Sirpa Vallittu-Corellia, joka poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 67

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös ja omavalvonta

12614/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Martti Honkala, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, martti.honkala@pirha.fi

Laissa pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutason tulee vastata kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja muita uhkia. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toiminta valmiuslain (1552/2011) 3 §:ssä tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin varautuminen.

Pelastustoimen palvelut on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Aluevaltuusto päättää pelastustoimen palvelutasosta. Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon kansallisesti merkittävät riskit, selvitettävä alueella esiintyvät uhkat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit sekä määriteltävä toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon myös 8 §:ssä (Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021)) tarkoitettut valtioneuvoston vahvistamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet. Päätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Päätöksen tulee olla voimassa määräajan.

Hyvinvointialueen on pyydettävä palvelutasopäätöksestä ennen sen hyväksymistä aluehallintoviraston lausunto. Aluevaltuuston hyväksymä palvelutasopäätös on toimitettava aluehallintovirastolle. Aluehallintovirasto valvoo pelastustoimintaa sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta, tasoa ja riittävyttä toimialueellaan.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksen tulee kattaa hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevat pelastuslaissa (379/2011) tai muussa laissa säädetyt pelastustoimen sekä pelastusviranomaisten tehtävät.

Sisäministeriön asetuksessa pelastustoimen palvelutasopäätöksestä (1225/2022) säädetään tarkemmin palvelutasopäätösten sisällön perusteista ja rakenteesta sekä aluehallintoviraston suorittamasta arvioinnista. Palvelutasopäätöksen tulee perustua ajantasaiseen riskianalyysiin ja siitä tulee käydä ilmi, miten siinä on huomioitu aluehallintoviraston lausunto ja vuosittainen asiantuntija-arvio sekä puutteiden ja epäkohtien korjaamista koskevat määräykset, ministeriöiden suositukset ja hyvinvointialueen vuosittaiset selvitykset pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta alueellaan.

Palvelutasopäätös tulee laatia siten, että se mahdollistaa pelastustoimen palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden hyvinvointialueen koko alueella ja sen tulee kattaa erikseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn, että pelastustoimintaan kuuluvat palvelut.

Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien riskikohteita koskevien pelastustoimen palveluiden tasosta päätettäessä tulee ottaa huomioon pelastuslaissa (379/2011) säädetyt ihmisten, yritysten sekä muiden yhteisöjen ja oikeushenkilöiden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

velvollisuudet ehkäistä tulipaloja ja muita onnettomuuksia ja varautua onnettomuuksiin sekä toimintaan onnettomuuksien uhatessa ja sattuesssa.

Pelastustoimen järjestämisestä annetuin lain (613/2021) 6 §:n mukaiset ensimmäiset palvelutasopäätökset tulee tehdä viimeistään 1 päivänä joulukuuta 2023 mennessä. Ennen ensimmäisen palvelutasopäätöksen tekemistä noudatetaan pelastuslain (379/2011) nojalla tehtyjä kyseistä aluetta koskeneita alueen pelastustoimen palvelutasopäätöksiä.

Pirkanmaan hyvinvointialueella noudatetaan HVA:n hallituksen päätöksen § 283 mukaan 1.1.2023 alkaen Tampereen kaupunginhallituksen 7.12.2021 (§ 566) hyväksymää pelastustoimen palvelutasopäätöstä ja uuden palvelutasopäätöksen valmistelu on aloitettu pelastuspalveluiden tulosalueella. Palvelutasopäätös valmistellaan uudelle Pirkanmaan Hyvinvointialueen valtuustokaudelle vuosille 2024 - 2026.

Pirkanmaan pelastuslaitoksella on arvioitu riskien ja uhkien sekä toimintaympäristön muutoksia, voimassa olevan palvelutasopäätöksen toteutumista sekä niiden vaikutuksia pelastustoimen suunnitteluun.

Pelastustoimen palvelutason valmisteluprosessia on esitelty Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuus valiokunnassa 23.3.2023, 1.6.2023 ja 21.9.2023. Seuraavaksi valmisteluvaiheen käsittely jatkuu aluehallituksen iltakoulussa ja aluehallituksessa ja esitys on menossa päätöksentekoon aluevaltuustoon marraskuussa 2023.

Omaavonnalla tarkoitetaan järjestäjän itsensä suorittamaa tehtävien ja palvelujen omaavontaa. Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021, 16§) velvoittaa, että hyvinvointialueen on lakisääteisessä toiminnassaan varmistettava omaavonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen. Hyvinvointialueen on varmistettava pelastustoimen palvelujen saatavuus, laatu ja vaikuttavuus. Tehtävien ja palvelujen omaavonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista. Hyvinvointialueen on laadittava järjestämisvastuuseensa kuuluvista pelastustoimen tehtävistä ja palveluista omaavontaohjelma. Ohjelmassa tulee määritellä, miten edellä mainittujen velvoitteiden noudattaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan. Omaavontaohjelmassa on todettava, miten pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja toteutumista, laatua sekä vaikuttavuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan.

Omaavontaohjelma sekä omaavontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla. Omaavontaohjelmasta, sen yleisestä sisällöstä ja laatimisesta, voidaan määrätä tarkemmin sisäministeriön antamalla asetuksella.

Pelastustoimen omaavontaohjelman sisältö kokoaa yhteen pelastustoimen palveluiden johtamisen toimintamallin sekä palveluiden laadun, saatavuuden ja vaikuttavuuden varmistamisen periaatteet. Omaavontaohjelman toimeenpanoa varten laaditaan toimialue- ja vastuualueetasolle asettuvia tarkempia laadunhallinnan toimeenpano- tai toteutussuunnitelmia. Pelastustoimen omaavontaohjelmaa on valmisteltu osana hyvinvointialueen omaavontaohjelmaa, jonka mukaan omaavonta toteutetaan aluehallituksen hyväksymän pelastustoimen nykyisen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

palvelutasopäätöksen toteutuman seurannalla. Tarkempi pelastustoimen omavalvontasuunnitelma valmistellaan osana uuden palvelutasopäätöksen 2024-2026 valmistelua 1.12.2023 mennessä. Sisäministeriössä on valmistelussa asetus pelastustoimen omavalvonnasta ja tämän hetkisen tiedon mukaan sen valmistumisaikataulu seuraisi Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023 perusteella annettavan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön omavalvontaa koskevan asetuksen valmistumista.

Esittely Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja omavalvonnan valmistelusta (ei julkinen) tallennetaan oheismateriaaliksi sähköiseen kokoustyötilaan.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja omavalvonnan valmistelutilanteen tiedoksi.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana kehittämispäällikkö Martti Honkalaa, joka poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aluehallitus, § 244, 18.09.2023

Asiakkuus- ja laatujaosto, § 68, 02.10.2023

§ 68

Pirkanmaan hyvinvointialueen IKI2035 -ikäihmisten palvelujen kehittämishjelmaluonnos

21331/2023

Aluehallitus, 18.09.2023, § 244

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tryyki, JOHTAJA, paivi.tryyki@pirha.fi

Perustelut

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” useampaa alatavoitetta on valmistelu kokonaisuudessa nimeltä IKI2035 Ikäihmisten palvelujen kehittämishjelma vuoteen 2035. Kehittämishjelmassa nivotaan yhteen useampia strategian alatavoitteita, jotta toimeenpano muodostaisi selkeän ja eheän kokonaisuuden nimenomaan ikäihmisille järjestettävien palvelujen osalta.

IKI2035-kehittämishjelman tavoitteet

IKI2035-kehittämishjelman keskeinen tavoite on toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne, johon pyritään viiden kehittämisen kärjen avulla. Kehittämisen kärkiä ovat:

1. Neuvonnan, ohjauksen ja matalan kynnyksen palvelujen vahvistaminen

Neuvonnan ja ohjauksen ammatillista tarjoamaa vahvistetaan. Arviointiprosesseja kehitetään palveluratkaisujen oikea-aikaisuuden ja yhdenvertaisuuden varmistamiseksi.

2. Kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen

Asumista tutussa ympäristössä tuetaan entistä vahvemmin kehittämällä kotiin annettavia palveluja, kuntoutusta sekä lyhytaikaishoitoa ja kuntouttavaa päivätoimintaa. Teknologian käyttöä lisätään palvelutuotannossa asiakastarpeiden mukaisesti.

3. Palvelurakenteen keventäminen

Asumispalvelujen rakennetta kevennetään palvelujärjestelmän kestävyuden turvaamiseksi. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen kysyntää hillitään laajentamalla yhteisöllistä asumista merkittävästi tähän palveluun soveltuvissa asiakasryhmissä sekä tukemalla omais- ja perhehoitoa. Laitoshoito puretaan.

4. Integraation vahvistaminen yhdyspinnoissa

Erilaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteentoimivuutta parannetaan ikääntyneille keskeisissä palvelu- ja hoitopoluissa. Lisäksi kehitetään monituottajuutta ja kumppanuuksia mm. kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

5. Vaikuttavat teknologiaratkaisut

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Teknologian hyödyntämistä edistetään sekä palvelutuotannossa että asiakkaiden keskuudessa. Uusia ratkaisuja ja käyttöönoton tukea tarjotaan asiakastarpeiden mukaan. Lisäksi kehitetään digitaalisia palveluja ja tiedolla johtamista.

IKI2035-kehittämishjelman laatiminen

Ohjelmaa on rakennettu virkajohdon alaisuudessa konsulttiyhtiö Nordic Healthcare Groupin (NHG) ollessa valmistelun tukena. Ohjelman työstämiseen on osallistunut ikäihmisten palveluista asiantuntijoita ja ohjelman sisältöjä on työstetty myös useammassa työpajassa. Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyyysien pohjana on lisäksi käytetty poikkileikkausdataa Pirhan omista tietojärjestelmistä.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Ikäihmisten palveluiden toimintaympäristö on murroksessa johtuen niin lainsäädännössä viime vuosina tehtyjen muutosten, henkilöstön saatavuuden vaikeutumisen, palvelutarpeiden kasvamisen kuin kustannusten kasvunkin takia.

Lainsäädännössä tapahtuneista muutoksista vuonna 2021 voimaan tullut asiakasmaksuasetus siirsi kustannusvastuuta palveluiden käytöstä merkittävässä määrin asiakkailta palvelun järjestäjälle. Henkilöstömitoitusta asumispalveluiden piirissä on kiristetty vaiheittain samalla eriyttäen välillinen ja välitön asiakastyö toisistaan, jolloin tosiasiallinen vaadittu henkilöstömäärä/asiakas on kasvanut suuremmaksi kuin mitoituksissa ilmoitettava luku, joka on 1.4.2023 lähtien ollut 0.65 työntekijää/asiakas. Riittävää määrää henkilöstöä vakituisiin työsuhteisiin sekä sijaistuksiin ei ole ollut riittävästi saatavilla, mikä on johtanut kalliin ja osin epätarkoituksenmukaisen vuokratyövoiman käytön voimakkaaseen kasvuun. Alalta eläköityvien määrän kasvu ja alalle hakeutuvien määrän lasku yhdessä aiheuttavat sen, ettei riittävää määrää henkilöstöä ole saatavilla vastaamaan kasvaviin palvelutarpeisiin nykyrakenteessa.

Ikäihmisten määrä kasvaa voimakkaasti, yli 80-vuotiaiden osalta absoluuttinen kasvu vuoteen 2035 mennessä on väestöennusteen mukaan 69 %. Lukumääräisesti tämä tarkoittaa Pirkanmaalla kasvua nykyisestä reilusta 31 000:sta lähes 53 000:een. Palvelutarpeen näkökulmasta yli 80-vuotiaista noin joka kolmas käyttää säännöllisesti ikääntyneille tarkoitettuja sosiaalipalveluja, jolloin palvelun tarvitsijoiden määrä kasvaa nykyisestä merkittävästi.

Ikäihmisten palvelujen kustannuksia ovat kasvattaneet henkilöstömitoituksen kasvu ja palkkaratkaisut, mm. palkkaharmonisaatio, yleinen inflaatio ja yleinen kustannustenkasvu mm. polttoaineissa ja elintarvikkeissa sekä yksityisen ostopalvelutuotannon hintojen nousu. Ilman kustannusten kasvua hillitseviä toimia ikäihmisten palvelujen kustannusten ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2035 mennessä nykyisestä.

Palveluiden verkoston tavoitetila ja johtopäätökset

IKI2035-ohjelmassa palveluita kehitetään alussa mainittujen viiden kehittämisen kärjen kautta, joihin sisältyy monikanavaisen palveluverkon vahvistaminen. Monikanavaisessa palveluverkossa palveluita voidaan toteuttaa niin fyysisissä toimipisteissä, liikkuvina palveluina, digipalveluina kuin erilaisin teknologisin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

ratkaisuin. Kustannusten kasvun hillitsemisessä keskeisessä roolissa tulee olemaan palvelurakenteen keventäminen erityisesti koskien hoivaan liittyviä asumisen ratkaisuja.

Palveluverkon osalta fyysisten tilojen katselmus erityisesti ikääntyneiden erityisasumispalvelujen osalta on vielä kesken ja edellyttää mm. tilojen teknisen kunnan ja toiminnallisen arvion yhteensovittamista, edellä mainitun tilaselvityksen, käynnissä olevien rakennushankkeiden sekä yksityisen palvelutuotannon katselmuksen yhteensovittamista väestöennusteeseen perustuvaan palvelutarvearvioon. Lisäksi tuotantotapa-analysit koskien erityisesti ikäihmisten ympärivuorokautista palveluasumista sekä yhteisöllistä asumista vaativat vielä työstämistä erityisesti oman tuotannon vertailukelpoisten tuotekohtaisten kustannusten osalta.

IKI2035-kehittämishjelma sisältää nykytilakuvauksen lisäksi arvioita tulevien vuosien kehityskulusta erilaisiin ratkaisuihin perustuen, kehittämisen kärkien osakokonaisuuksien kuvausta sekä vaikutusten arviointia. Ohjelmaa tulevat täydentämään palveluverkkotarkastelu sekä tuotantotapa-analysit niiden valmistuttua.

Palveluverkkovalmisteluun liittyvä asukkaiden kuuleminen jatkuu muun muassa palautekanavan kautta.

IKI2035- Ikäihmisten palvelujen kehittämishjelma on pykälän liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää

- merkitä IKI2035- ikäihmisten palvelujen kehittämishjelma -luonnoksen tiedoksi,
- lähettää ohjelmaluonnoksen laajalle kuulemiskierrokselle YT -elimelle, vaikuttamistoimielimille, valiokunnille ja aluehallituksen jaostoille,
- edellyttää, että ohjelmaluonnos ja siihen tehdyt täydennysehdotukset tuodaan aluehallituksen hyväksyttäväksi lokakuussa 2023. Lisäksi laaditaan erillinen kooste kuulemiskierroksen kommentteista.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana palvelulinjajohtaja Päivi Tryykiä, joka poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Milka Hanhela teki lisäysesityksen: "Ikäihmisten palvelujen kehittämisen jatkosuunnittelussa huomioidaan palvelujen toteutuneen käytön lisäksi myös toteutumaton palvelukysyntä, mukaan lukien jonotustilanne eri palveluihin. Ikäihmisten palvelujen rakenteen muutosten mahdolliset vaikutukset sukupuolten väliseen tasa-arvoon arvioidaan etukäteen ja otetaan huomioon."

Kannatus: Jouni Sirén, Olga Haapa-aho. Puheenjohtajan äänestysesitys: Hanhelan lisäysesityksen hyväksyntä JAA, lisäysesityksen hylkäys EI. Hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 6 JAA- ääntä ja 7 EI- ääntä. Lisäysesitys hylättiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Katariina Pyly teki lisäsesityksen: "Esitän, että vanhuspalvelun suunnitelma lähetetään lausunnolle yliopistolle." Kannatus: Leena Kostiainen, Sari Tanus, Milka Hanhela.

Arja Laitinen saapui kokoukseen pykälän käsittelyn aikana. Varajäsen Ulla Kampman poistui kokouksesta.

Puheenjohtaja ilmoitti, että aluehallitus pitää neuvottelutauon (klo 10.40-10.55).

Pyly peruutti tekemänsä lisäsesityksen.

Äänestykset

Hanhelan lisäsesityksen hyväksyntä JAA, hylkäys EI

Jaa

Pekka Järvinen
Milka Hanhela
Hanna Laine
Olga Haapa-aho
Jouni Sirén
Arja Laitinen

Ei

Marko Jarva
Katariina Pyly
Lassi Kaleva
Jari Andersson
Kari-Matti Hiltunen
Leena Kostiainen
Sari Tanus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiakkuus- ja laatujaosto, 02.10.2023, § 68

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tryyki, JOHTAJA, paivi.tryyki@pirha.fi

Liitteet

- 1 IKI2035 ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelmaluonnos
- 2 Asumisen käsitteiden määrittelyä

Perustelut

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen " Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut" useampaa alatavoitetta on valmistelu kokonaisuudessa nimeltä IKI2035 Ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelma vuoteen 2035. Kehittämisohjelmassa nivotaan yhteen useampia strategian alatavoitteita, jotta toimeenpano muodostaisi selkeän ja eheän kokonaisuuden nimenomaan ikäihmisille järjestettävien palvelujen osalta.

IKI2035-kehittämisohjelman tavoitteet

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

IKI2035-kehittämishjelman keskeinen tavoite on toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne, johon pyritään viiden kehittämisen kärjen avulla. Kehittämisen kärkiä ovat:

1. Neuvonnan, ohjauksen ja matalan kynnyksen palvelujen vahvistaminen

Neuvonnan ja ohjauksen ammatillista tarjoamaa vahvistetaan. Arviointiprosesseja kehitetään palveluratkaisujen oikea-aikaisuuden ja yhdenvertaisuuden varmistamiseksi.

2. Kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen

Asumista tutussa ympäristössä tuetaan entistä vahvemmin kehittämällä kotiin annettavia palveluja, kuntoutusta sekä lyhytaikaishoitoa ja kuntouttavaa päivätoimintaa. Teknologian käyttöä lisätään palvelutuotannossa asiakastarpeiden mukaisesti.

3. Palvelurakenteen keventäminen

Asumispalvelujen rakennetta kevennetään palvelujärjestelmän kestävyuden turvaamiseksi. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen kysyntää hillitään laajentamalla yhteisöllistä asumista merkittävästi tähän palveluun soveltuviin asiakasryhmissä sekä tukemalla omais- ja perhehoitoa. Laitoshoito puretaan.

4. Integraation vahvistaminen yhdyspinnoissa

Erilaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteentoimivuutta parannetaan ikääntyneille keskeisissä palvelu- ja hoitopoluissa. Lisäksi kehitetään monituottajuutta ja kumppanuuksia mm. kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

5. Vaikuttavat teknologiaratkaisut

Teknologian hyödyntämistä edistetään sekä palvelutuotannossa että asiakkaiden keskuudessa. Uusia ratkaisuja ja käyttöönoton tukea tarjotaan asiakastarpeiden mukaan. Lisäksi kehitetään digitaalisia palveluja ja tiedolla johtamista.

IKI2035-kehittämishjelman laatiminen

Ohjelmaa on rakennettu virkajohdon alaisuudessa konsulttiyhtiö Nordic Healthcare Groupin (NHG) ollessa valmistelun tukena. Ohjelman työstämiseen on osallistunut ikäihmisten palveluista asiantuntijoita ja ohjelman sisältöjä on työstetty myös useammassa työpajassa. Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyyysien pohjana on lisäksi käytetty poikkileikkausdataa Pirhan omista tietojärjestelmistä.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Ikäihmisten palveluiden toimintaympäristö on murroksessa johtuen niin lainsäädännössä viime vuosina tehtyjen muutosten, henkilöstön saatavuuden vaikeutumisen, palvelutarpeiden kasvamisen kuin kustannusten kasvunkin takia.

Lainsäädännössä tapahtuneista muutoksista vuonna 2021 voimaan tullut asiakasmaksuasetus siirsi kustannusvastuuta palveluiden käytöstä merkittävässä määrin asiakkailta palvelun järjestäjälle. Henkilöstömitoitusta asumispalveluiden piirissä on kiristetty vaihteittain samalla eriyttäen välillinen ja välitön asiakastyö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

toisistaan, jolloin tosiasiallinen vaadittu henkilöstömäärä/asiakas on kasvanut suuremmaksi kuin mitoituksissa ilmoitettava luku, joka on 1.4.2023 lähtien ollut 0.65 työntekijää/asiakas. Riittävää määrää henkilöstöä vakituisiin työsuhteisiin sekä sijaistuksiin ei ole ollut riittävästi saatavilla, mikä on johtanut kalliin ja osin epätarkoituksenmukaisen vuokratyövoiman käytön voimakkaaseen kasvuun. Alalta eläköityvien määrän kasvu ja alalle hakeutuvien määrän lasku yhdessä aiheuttavat sen, ettei riittävää määrää henkilöstöä ole saatavilla vastaamaan kasvaviin palvelutarpeisiin nykyrakenteessa.

Ikäihmisten määrä kasvaa voimakkaasti, yli 80-vuotiaiden osalta absoluuttinen kasvu vuoteen 2035 mennessä on väestöennusteen mukaan 69 %. Lukumääräisesti tämä tarkoittaa Pirkanmaalla kasvua nykyisestä reilusta 31 000:sta lähes 53 000:een. Palvelutarpeen näkökulmasta yli 80-vuotiaista noin joka kolmas käyttää säännöllisesti ikääntyneille tarkoitettuja sosiaalipalveluja, jolloin palvelun tarvitsijoiden määrä kasvaa nykyisestä merkittävästi.

Ikäihmisten palvelujen kustannuksia ovat kasvattaneet henkilöstömitoituksen kasvu ja palkkaratkaisut, mm. palkkaharmonisaatio, yleinen inflaatio ja yleinen kustannustenkasvu mm. polttoaineissa ja elintarvikkeissa sekä yksityisen ostopalvelutuotannon hintojen nousu. Ilman kustannusten kasvua hillitseviä toimia ikäihmisten palvelujen kustannusten ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2035 mennessä nykyisestä.

Palveluiden verkoston tavoitetila ja johtopäätökset

IKI2035-ohjelmassa palveluita kehitetään alussa mainittujen viiden kehittämisen kärjen kautta, joihin sisältyy monikanavaisen palveluverkon vahvistaminen. Monikanavaisessa palveluverkossa palveluita voidaan toteuttaa niin fyysisissä toimipisteissä, liikkuvina palveluina, digipalveluina kuin erilaisin teknologisin ratkaisuin. Kustannusten kasvun hillitsemisessä keskeisessä roolissa tulee olemaan palvelurakenteen keventäminen erityisesti koskien hoivaan liittyviä asumisen ratkaisuja.

Palveluverkon osalta fyysisten tilojen katselmus erityisesti ikääntyneiden erityisasumispalvelujen osalta on vielä kesken ja edellyttää mm. tilojen teknisen kunnan ja toiminnallisen arvion yhteensovittamista, edellä mainitun tilaselvityksen, käynnissä olevien rakennushankkeiden sekä yksityisen palvelutuotannon katselmuksen yhteensovittamista väestöennusteeseen perustuvaan palvelutarvearvioon. Lisäksi tuotantotapa-analyysit koskien erityisesti ikäihmisten ympärivuorokautista palveluasumista sekä yhteisöllistä asumista vaativat vielä työstämistä erityisesti oman tuotannon vertailukelpoisten tuotekohtaisten kustannusten osalta.

IKI2035-kehittämishjelma sisältää nykytilakuvauksen lisäksi arvioita tulevien vuosien kehityskulusta erilaisiin ratkaisuihin perustuen, kehittämisen kärkien osakokonaisuuksien kuvausta sekä vaikutusten arviointia. Ohjelmaa tulevat täydentämään palveluverkkotarkastelu sekä tuotantotapa-analyysit niiden valmistuttua.

Palveluverkkovalmisteluun liittyvä asukkaiden kuuleminen jatkuu muun muassa palautekanavan kautta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aluehallitus on käsitellyt IKI2035 ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelmaluonnosta kokouksessaan 18.9.2023.

Liitteinä IKI2035 ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelmaluonnos ja asumisen käsitteiden määrittelyä.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä IKI2035 - ikäihmisten palvelujen kehittämisohjelmaluonnoksen tiedoksi, sekä
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjajohtaja Päivi Tryykiä.

Asiakkuus- ja laatujaosto on ilahtunut siitä, että muutosprosessi takaa paremman pääsyn kuntoutukseen ja yhteisölliseen asumiseen.

Jaosto huomauttaa kuitenkin, että:

- Ohjelmasta tulisi näkyä, millä tavoin laadun seurannasta huolehditaan.
- Ohjelmasta tulisi näkyä, miten muutoksessa turvataan asiakkaiden perusoikeudet ja autonomia.
- Palvelujen kehittäminen tulee tehdä aktiivisessa vuorovaikutuksessa alan tutkijoiden kanssa.
- Poliittisen päätöksenteon käyttöön on laadittava kattavat vaikutusarviot.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Aluehallitus, Päivi Tryyki, Anni Vainionpää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 69

Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisten asumispalvelujen selvitys

21776/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tryyki, JOHTAJA, paivi.tryyki@pirha.fi

Liitteet

1 Vammaisten asumispalvelujen selvitys

Perustelut

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut ” alatavoitteisiin kuuluu selvitys erityisryhmien asumisesta. Erityisryhmien asumista järjestetään kahdella palvelulinjalla useammalle eri erityisryhmälle keskeisenä osana ko. asiakasryhmien muuta palveluvalikkoa. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asuminen käsitellään omana kokonaisuutenaan, ikäihmisten asumispalvelut käsitellään osana IKI2035 kehittämisohjelmaa ja vammaisten asumispalvelut käsitellään tässä pykälässä, mutta jatkovalmistelussa vammaistenkin asuminen on syytä tarkastella osana laajempaa vammaisten palvelujen tarkastelua.

Vammaisten asumisen selvityksen tavoitteet

Vammaisten palvelujen tarkastelussa keskeinen tavoite on toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne, jossa asiakas saa tarpeita vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.

Selvityksen kärkiä ovat:

1. Kokonaiskuvan muodostaminen vammaisten asumispalveluista
2. Palvelurakenteen keventäminen
3. Palvelu- ja tuotantorakenteiden selkiyttäminen ja uudistaminen kokonaistaloudellisesta näkökulmasta
4. Toimitilojen saattaminen viranomaismääräysten mukaisiksi
5. Palveluverkon kehittäminen eri palvelukokonaisuudet huomioiden

Selvityksen toteutustapa

Selvitystä on tehty virkajohdon alaisuudessa konsulttiyhtiö Nordic Healthcare Groupin (NHG) ollessa valmistelun tukena. Ohjelman työstämiseen on osallistunut vammaisten palveluista asiantuntijoita ja selvityksen sisältöjä on työstetty tiiviissä työryhmätyöskentelyssä. Valmistelussa on käytetty pohjana avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyyysien pohjana on lisäksi käytetty poikkileikkausdataa Pirhan omista tietojärjestelmistä.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Vammaisia koskeva erityisryhmien asuminen jakautuu vammaisille henkilöille tarkoitettuun asumiseen sekä kehitysvammaisille henkilöille tarkoitettuun asumiseen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Vammaisten asuminen toteutetaan lähes täysin ostopalveluna. Vammaisten asumiseen ei juurikaan kohdistu kasvupaineita, palveluiden piirissä on tällä hetkellä alle 400 asiakasta.

Kehitysvammaisten asuminen toteutetaan yli 70 % omana tuotantona. Kehitysvammaisten asumisessa on tällä hetkellä noin 1 200 asiakasta ja laitoshoidossakin edelleen yli 70 asiakasta. Kasvupaine kehitysvammaisten asumisen palveluille on erittäin suuri, tiedossa olevien asiakkuuksien pohjalta ennakoidaan tarvittavan yli 400 uutta asumispaikkaa vuoteen 2035 mennessä.

Palveluverkon isoimpia haasteita ovat sekä asumispaikkojen suuri tarve uusille asiakkaille että nykyisessä palveluverkossa olevien huonokuntoisten yksiköiden suuri määrä. Lisäksi kevyemmistä erityisasumisen ratkaisuista on Pirkanmaalla pulaa ajatellen sekä nykyisiä asiakkaita että tulevana vuosina asumisen asiakkaiksi tulevia. Nykyisistä oman tuotannon asumisyksiköistä 17 ei sovi asumisen standardeihin, jolloin ne eivät täytä vuonna 2024 voimaan tulevan valvontaviranomaisen Soteri-rekisterin ehtoja. Soteri-rekisteri perustuu 1.1.2024 voimaan tulevaan sote-valvontalakiin. Rekisterin käyttövelvoite koskee vuonna 2024 yksityisiä palveluntuottajia ja vuoden 2025 loppuun mennessä myös julkisen sektorien tuottajien tulee rekisteröidä tietonsa.

Vammaisten ja kehitysvammaisten asiakkaiden kohdalla erityisryhmien asumisen volyyymiin ei merkittävässä määrin voida vaikuttaa, mutta siihen voidaan, ettei asiakkaalle tarjota hänen tarpeisiinsa nähden liian raskasta ja siten hyvin kallista palvelua vaan Pirkanmaalle lisätään ja kehitetään edelleen kevyempiä asumisen palveluita myös vammaisille ja kehitysvammaisille henkilöille. Lisäksi oman tuotannon lisääminen erityisen haastavien asiakkaiden ympärivuorokautiseen palveluasumiseen ostopalvelun käytön sijaan toisi säästöjä.

Uuden vammaispalvelulain voimaantuloksi on tällä hetkellä ilmoitettu vuosi 2025. Voimaan tullessaan laki toisi merkittävän määrän uusia velvoitteita palvelun järjestäjälle sekä lisäisi asiakkaiden subjektiivisia oikeuksia useisiin eri palveluihin. Uskottavaa arviota lain muutoksen tuomista kustannusvaikutuksista ei ole valtakunnan tasollakaan tehty.

Jatkovalmistelussa olisi tärkeää laajentaa ja syventää nyt tehtyä erityisasumisen selvitystä vammaisia koskien koskemaan laajemmin vammaispalvelujen kokonaisuutta. Erityisesti palveluverkon näkökulmasta tulisi tarkastella vammaisten päiväaikaisen toiminnan (esim. työ- ja päivätoiminta) sijoittumista suhteessa asumisen ratkaisuihin. Tuotantotapa-analyysit tulisi myös sisällyttää jatkovalmisteluun tarkemmalle tasolle koskien vammaisten palveluita.

Palveluverkkovalmisteluun liittyvä asukkaiden kuuleminen jatkuu muun muassa palautekanavan kautta.

Aluehallitus käsittelee vammaisten asumispalvelujen selvitystä kokouksessaan 18.9.2023.

Liitteenä vammaisten asumispalvelujen selvitys.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä vammaisten asumispalvelujen selvityksen tiedoksi
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjajohtaja Päivi Tryykiä, joka poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Merkittiin, että Perttu Jussila poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Jaosto saattaa aluehallituksen tiedoksi, että:

- Ohjelmasta tulisi näkyä, millä tavoin laadun seurannasta huolehditaan.
- Ohjelmasta tulisi näkyä, miten muutoksessa turvataan asiakkaiden perusoikeudet ja autonomia.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Aluehallitus, Päivi Tryyki, Anni Vainionpää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 70

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen kehittämisen selvitys

21379/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Elina Anttila, VASTUUALUEJOHTAJA, elina.anttila@pirha.fi

Liitteet

1 Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen kehittämisen selvitys

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alatavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla on toteutettu erityisasumisen palveluverkkoa koskevia selvityksiä kevään ja syksyn 2023 aikana. Erityisryhmien asumisen palveluverkkoselvitys 2023–2025 ja mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen tuotantotapa-analyysi ovat pohjana mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen kehittämissuunnitelmalle, jossa on selvitysten perusteella tunnistettu keskeiset kehittämisalueet ja tavoitteet.

Erityisryhmien asumisen palveluiden ja palveluverkon tunnistettujen kehittämiskohteiden ja niistä johdettujen toimenpiteiden tavoitteena on vastata palveluiden tarpeeseen ja mahdollistaa, että palvelut ovat tulevaisuudessa käyttäjälleen turvallisia sekä laadukkaita. Myös asuinkehteiden saavutettavuutta suhteessa kuntalaisten, asukkaiden ja henkilöstön liikkuvuuteen pyritään toimenpiteillä parantamaan. Lisäksi tavoitteena on hillitä asumisen kustannusten nousua sekä luoda tulevaisuuden näkemys tarvittavista tiloista ja investoinneista.

Selvitys nojaa aluevaltuustossa 14.8.2023 hyväksytyihin palveluverkon sekä palvelulinjakohtaisiin periaatteisiin. Kehittämissuunnitelma on laadittu virkajohdon alaisuudessa konsulttiyhtiö Nordic Healthcare Group:n (NHG) tuella. Valmistelussa on käytetty pohjatietona laajaa nykytilan analyysia olemassa olevasta palveluverkosta, Pirkanmaan liiton tekemää väestösuunnitetta sekä Tilastokeskuksen avointa dataa. Valmistelua varten muodostettiin palvelulinjan asiantuntijoista työryhmä.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisyksiköitä on Pirkanmaan hyvinvointialueella 63, joista neljä on omaa toimintaa. Palvelun omavaraisuusaste on kuusi prosenttia eli varsin vähäinen. Asukkaita palveluissa on selvityksen tekohetkellä 1584, joista omassa palvelussa 134. Noin kolmasosa asukkaista asuu joko ympärivuorokautisessa tai yhteisöllisen asumisen yksikössä. Lisäksi asunnottomia on noin 350 henkilöä, joskin luotettavaa tilastoa ei tästä ryhmästä ole saatavilla.

Asumisyksiköitä on eri puolilla Pirkanmaan hyvinvointialuetta, ja niistä noin puolet sijaitsee Tampereella. Asumisyksiköiden palveluja täydentää kotiin vietävien palvelujen tuottajaverkosto, joka koostuu kymmenestä ostopalveluntuottajasta. Hankintasopimuksia on tehty myös 33 hyvinvointialueen ulkopuolella sijaitsevaan yksikköön, pääosin Kanta-Hämeen ja Hämeenlinnan alueella, mutta yksiköitä on myös Jyväskylässä, Turussa sekä pääkaupunkiseudulla. Hyvinvointialueen ulkopuolella asuvia asumispalvelujen asiakkaita on selvityksen tekohetkellä 32. Asumispalvelumuotoja ovat ympärivuorokautinen ja yhteisöllinen asumispalvelu

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

sekä tuettu asuminen tukiasunnossa tai omassa kodissa. Palvelujen kustannukset vuositasolla nousevat ostopalveluissa 37 miljoonaan euroon.

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimintaympäristö on vahvassa murroksessa. Palvelujen kysyntä kasvaa merkittävästi, ja palvelun tarve on muuttunut. Asunnottomuus on kasvava ilmiö, mikä luo tarpeita esimerkiksi päihteet sallivien yksiköiden ja tukiasumisen lisäämiselle. Myös kustannukset ovat kovassa kasvussa, ja palveluissa on merkittäviä hinnannousupaineita vuodelle 2024, kun uusi hankintakausi alkaa. Haasteita on kokonaiskustannusten hallinnassa, seurannassa ja ennustamisessa sekä toimintatietojen hallinnassa.

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen verkon ja palvelukokonaisuuden tavoitteena on, että asiakas saa oikea-aikaiset ja yhdenvertaiset palvelut monialaisella yhteistyöllä. Asumispalvelut tuotetaan sosiaalihuoltolain mukaisina sosiaalipalveluina, mutta asiakas saa pääsääntöisesti samanaikaisesti muitakin sote-palveluja ja siirtyy myös palveluiden välillä. Keskeisimpiä kehittämisalueita ovat asumistarpeen vähentäminen oikea-aikaisilla palveluilla, kokonaiskuvan muodostaminen asumispalveluissa, palvelurakenteen keventäminen, palvelu- ja tuotantorakenteiden selkeyttäminen ja uudistaminen kokonaistaloudellisesta näkökulmasta sekä asumisen kokonaisuuden kehittäminen huomioiden kohderyhmäkohtaiset tarpeet.

Asumistarpeita voidaan vähentää oikea-aikaisella hoidolla ja palvelulla. Edelleen on kehitettävä monialaista yhteistyötä yhteensovittaen palveluja. Palvelutarpeen arviointia tulee yhdenmukaistaa ja lisätä ennaltaehkäiseviä ja matalan kynnyksen palveluja. Kotona-asumista tukevia palveluja tulee kehittää ja samalla panostaa henkilöstön osaamisen kehittämiseen digitalisaation mahdollisuudet huomioiden.

Kokonaiskuvan muodostamiseksi ja resurssien kohdentamiseksi oikein tulee vahvistaa tietopohjaa ja luoda tiedon hyödyntämisen toimintamalli johtamisen tueksi sovittuja mittareita hyödyntäen. Tähän päästään toimintamallien ja -tapojen yhtenäistämällä, kuten kirjaamiskäytäntöjen tarkistamisella viimeistään uuden asiakastietojärjestelmän myötä.

Palvelurakenteen keventämiseksi tulee lisätä kevyempiä asumismuotoja, kuten kohdennettuja vuokra-asuntoja ja tukiasuntoja. Digiratkaisuja tulee ottaa käyttöön eri palvelukokonaisuuksissa. Palvelun myöntämisen ja palvelun piirissä olemisen tulee perustua yksilölliseen tarpeeseen ja sen säännölliseen arviointiin, jotta palvelutarpeiden muuttuessa myönnettävät palvelut vastaavat oikeaa tarvetta.

Palvelu- ja tuotantorakenteen uudistamiseksi tulee lisäksi tarkentaa tuotantotapa-analyysiä kustannusvertailu huomioiden. Oman asumispalvelun tuotannon tavoitteet ja laatukriteerit tulee määrittää ja yhdenmukaistaa ostopalvelujen kanssa. Ostopalvelujen kilpailutuksessa tulee löytää kustannustehokkaita ja palvelutarpeeseen perustuvia sopimuksia. Asiakasohjausta tulee selkeyttää ja yhtenäistää yhdenvertaisen tarpeeseen perustuvan palveluihin pääsyn varmistamiseksi.

Asumisen kokonaisuuden kehittämisessä tulee huomioida kohderyhmäkohtaiset tarpeet. Asunnottomille suunnattuja asuntoja tulee kohdentaa huomioiden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

kohderyhmien erityispiirteet, kuten naiset, ikääntyneet ja perheet, sekä tarpeet, kuten päihdeet salliva asumismuoto. Asumispäivystyksikköä tulee laajentaa ja huomioida erityisten ryhmien tarpeet asuntokannan suunnittelussa.

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian mukaisesti toiminnan kokonaisuudessa tavoitellaan noin kahden prosentin tuottavuuden lisääntymistä vuositasolla. Tämä lähtökohta on huomioitu valmistelussa.

Syksyn aikana toteutetaan laaja kuulemiskierros. Aluehallitus käsittelee kehittämisehdotuksia ja saatuja palautteita lokakuussa 2023.

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen kehittämisen selvitys on liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelujen kehittämisen selvityksen tiedoksi ja
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana sosiaalityön johtaja Elina Anttilaa, joka poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Jaosto saattaa aluehallituksen tiedoksi, että:

- Ohjelmasta tulisi näkyä, millä tavoin laadun seurannasta huolehditaan.
- Ohjelmasta tulisi näkyä, miten muutoksessa turvataan asiakkaiden perusoikeudet ja autonomia.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Aluehallitus, Eeva Torppa-Saarinen, Elina Anttila, Lotta Perämaa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Asiakkuus- ja laatujaosto, § 54, 28.11.2022

Asiakkuus- ja laatujaosto, § 71, 02.10.2023

§ 71

Asiakkuus- ja laatujaoston kokousaikataulun muutos

650/2022

Asiakkuus- ja laatujaosto, 28.11.2022, § 54

Hallintosäännön 121 § mukaan toimitilin päättää kokouksensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, mikäli puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimitilimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan. Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

Hallintosäännön 120 §:n mukaan toimitilin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä kokousjärjestelmää. Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä. Toimitilin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Asiakkuus- ja laatujaoston kokoukset vuoden 2023 aikana pidetään seuraavasti:

Päivä Kellonaika

ma 16.1. klo 9.00

ma 13.2. klo 9.00

ma 27.3. klo 9.00

ma 17.4. klo 9.00

ma 15.5. klo 9.00

ma 19.6. klo 9.00

ma 14.8. klo 9.00

ma 4.9. klo 9.00

ma 2.10. klo 9.00

ma 13.11. klo 9.00

ma 18.12. klo 9.00

Kokoukset pidetään sähköisinä kokouksina etäyhteydellä.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- että asiakkuus- ja laatujaoston kokoukset järjestetään esitetyn mukaisesti vuonna 2023.

Kokouskäsitely

Kokouksen kuluessa puheenjohtaja ehdotti, että kokoukset pidetään pääsääntöisesti sähköisinä kokouksina etäyhteydellä, maaliskuun kokous pidetään läsnäolokokouksena sekä keväälle järjestetään tutustumiskäynti kokouksen yhteyteen, ajankohta sovitaan myöhemmin. Lisäksi marraskuun kokouspäivä muutetaan 13.11. päivästä 27.11. päivälle. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Asiakkuus- ja laatujaosto päätti

- että asiakkuus- ja laatujaoston kokoukset järjestetään seuraavasti vuonna 2023:

Päivä	Kellonaika
ma 16.1.	klo 9.00
ma 13.2.	klo 9.00
ma 27.3.	klo 9.00 (läsnäolokokous)
ma 17.4.	klo 9.00
ma 15.5.	klo 9.00
ma 19.6.	klo 9.00
ma 14.8.	klo 9.00
ma 4.9.	klo 9.00
ma 2.10.	klo 9.00
ma 27.11.	klo 9.00
ma 18.12.	klo 9.00

Kokoukset pidetään pääsääntöisesti sähköisinä kokouksina etäyhteydellä.

Asiakkuus- ja laatujaosto, 02.10.2023, § 71

Valmistelijat / lisätiedot:

Emilia Tomminen, HALLINTOASSISTENTTI, emilia.tomminen@pirha.fi

Asiakkuus- ja laatujaoston kokoukset 2023:

<u>Päivä</u>	<u>Kellonaika</u>
ma 16.1.	klo 9.00
ma 13.2.	klo 9.00
ma 27.3.	klo 9.00 (läsnäolokokous)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

ma 17.4. klo 9.00

ma 15.5. klo 9.00

ma 19.6. klo 9.00

ma 14.8. klo 9.00

ma 4.9. klo 9.00

ma 2.10. klo 9.00

ma 27.11. klo 9.00

ma 18.12. klo 9.00

Asiakkuus- ja laatujaoston kokous 27.11.2023 ehdotetaan siirrettäväksi 13.11.2023 klo 9.00. Kokouksen yhteyteen järjestettäisiin vierailu Tays Psykiatrian uudisrakennukseen.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- hyväksyä esitetyn muutoksen kokousaikatauluun.

Kokouskäsittely

Puheenjohtaja esitti kyselyn toteuttamista vierailukokoukseen osallistujista. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 72

Muut asiat

- Keskustellaan jaoston toiminnan kehittämistä.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä tiedoksi kokouksessa tulleet muut asiat.

Kokouskäsitely

Puheenjohtaja esitti seuraavia kokonaisuuksia jaostotyön kehittämiseksi:

1. Yleiskatsaus Pirhan laadun ja laillisuuden valvonnasta, joka tuotaisiin jaostolle viimeistään alkuvuodesta 2024 tiedoksi (vastuu esittelijällä).
2. Kysely aluehallitukselle jaoston roolista, jossa selvitetäisiin, kuinka jaoston toiminta on vaikuttanut aluehallituksen toimintaan (vastuu esittelijä ja pj+halukkaat jäsenet).
3. Kysely jaoston jäsenille jaoston toiminnasta, joka toteutettaisiin kevään 2024 kuluessa (vastuu pj+halukkaat jäsenet).
4. Järjestettäisiin seuraavassa kevään 2024 lähikokouksessa "miniseminaari", jossa käytäisiin edellä mainitut asiat läpi.

Merkittiin, että jaostosta työskentelyyn osallistuisi Hanna Holma, Joni Kumlander, Anna Kontula ja Lisa Wesin. Virkamiesedustus ilmoitettaisiin myöhemmin.

Puheenjohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 73

Tiedoksi merkittävät asiat

Liitteet

1 Pöytäkirjan ote Aluehallitus 21.08.2023

- Aluehallituksen päätöksen ote 21.8.2023 § 214: Varajäsenen vaihtuminen asiakkuus- ja laatujaostossa.
- *Esittelijä poisti kohdan esityslistalta.*

Ehdotus

Esittelijä: Arto Ranta, STRATEGIAJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä tiedoksi kokouksessa tulleet asiat.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§62, §63, §64, §65, §66, §67, §68, §69, §70, §71, §72, §73

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).